

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - voorontwerp van decreet tot wijziging van artikel 5 van het decreet van 20 maart 2009 houdende de toegankelijkheid van publieke plaatsen voor personen met een assistentiehond
- Principiële goedkeuring

1. INHOUDELIJK

Op 11 maart 2009 keurde het Vlaams parlement het decreet van 20 maart 2009 houdende de toegankelijkheid van publieke plaatsen voor personen met een assistentiehond (hierna afgekort tot Assistentiehondendecreet) goed.¹ Dit decreet waarborgt de toegang tot publieke plaatsen voor personen met een geattesteerde assistentiehond.

Het Assistentiehondendecreet werd gewijzigd op 28 juni 2013. Voor de decreetswijziging werd de onrechtmatige weigering van een persoon met een assistentiehond gestraft met een administratieve geldboete, opgelegd door een door de Vlaamse Regering aan te wijzen instantie. Al snel bleek echter dat het niet mogelijk was om het voorziene systeem van administratieve sanctionering op een logische, doeltreffende en middelenefficiënte wijze te implementeren.

Ten eerste stond de administratieve sanctionering op gespannen voet met de sanctioneringsregeling in het decreet van 10 juli 2008 houdende een kader voor het Vlaamse gelijkekansen- en gelijkebehandelingsbeleid (hierna afgekort tot het Gelijkekansendecreet) in geval van discriminatie. Het Gelijkekansendecreet huldigt immers als uitgangspunt dat de rechterlijke macht de aangewezen actor is om op te treden bij discriminatie. Het Assistentiehondendecreet ging, voor één bijzondere verschijningsvorm van discriminatie, in tegen deze logica, door de sanctionering in handen te leggen van de uitvoerende macht.

Daarnaast rees de vraag aan welke entiteit de controle en administratieve sanctionering moest worden toevertrouwd. Een effectieve sanctionering vereist dat men kort op de bal speelt en een voldoende beschikbaarheid van verbalisanten vereist. De politie bleek hiertoe de beste instantie. Het Assistentiehondendecreet werd dan ook gewijzigd. Een onterechte weigering van een geattesteerde assistentiehond wordt momenteel aangemerkt als een strafrechtelijke inbreuk, bestraft met een politiestraf. Daarnaast werd, zoals vroeger reeds het geval was, aan de gemeenten

---

¹ B.S. 8 mei 2009.

de mogelijkheid gelaten om de weigering van toegang te bestraffen met een gemeentelijke administratieve sanctie (GAS).

Volgens een algemeen rechtsbeginsel mag een burger niet tweemaal gestraft worden voor hetzelfde feit ('non bis in idem'). Het is dus niet mogelijk om voor hetzelfde feit zowel een strafrechtelijke sanctie als een GAS-boete opgelegd te krijgen. Daarom wordt in het Assistentiehondendecreet verwezen naar de "procedures van samenloop", vastgelegd in het oude artikel 119bis §8bis van de Nieuwe Gemeentewet. Enerzijds betekende dit dat, met toepassing van het oude artikel 119bis, §7, 1° van de Nieuwe Gemeentewet, het origineel van de vaststelling van de inbreuk binnen de maand na de vaststelling toegestuurd diende te worden aan de procureur de Konings – bij gebreke waarvan geen gemeentelijke administratieve sanctie kon worden opgelegd. Anderzijds betekende dit dat met toepassing van artikel 119bis, § 8, tweede lid van de Nieuwe Gemeentewet, de procureur vervolgens over een termijn van twee maanden beschikte om de toesturende ambtenaar in te lichten dat een opsporingsonderzoek of een gerechtelijk onderzoek werd opgestart, vervolging werd ingesteld, dan wel dat hij oordeelt het dossier te moeten seponeren bij gebrek aan toereikende bezwaren. Na het verstrijken van de termijn, konden de feiten dan vervolgens enkel nog administratiefrechtelijk worden bestraft.

Artikel 119bis van de Nieuwe Gemeentewet werd echter gewijzigd door de nieuwe GAS-wet². Het huidige artikel 119bis van de Nieuwe Gemeentewet bepaalt het volgende:

Art. 119bis. De gemeenteraad kan gemeentelijke administratieve straffen en sancties opleggen overeenkomstig de wet van 24 juni 2013 betreffende de gemeentelijke administratieve sancties.

Overeenkomstig de nieuwe GAS-wet kunnen gemeenten enkel in GAS-regelingen voorzien voor inbreuken waarvoor geen strafrechtelijke of administratieve sanctie voorzien wordt in de wetgeving (artikel 2 § 1 GAS-wet). Het is dus niet langer mogelijk om zowel in een strafrechtelijke als in een GAS-regeling te voorzien. De nieuwe GAS-wet voorziet in enkele uitzonderingen. Voor de opgesomde inbreuken geldt het oude systeem: er kan voor deze dus nog steeds zowel in een strafrechtelijke sanctie als in een GAS-regeling voorzien worden, en "procedures van samenloop" bepalen wie wanneer optreedt (artikel 3 GAS-wet). Het Assistentiehondendecreet staat echter niet bij de uitzonderingen. Overeenkomstig de nieuwe GAS-wet is het dus niet langer mogelijk om zowel in een strafrechtelijke als in een GAS-regeling te voorzien voor een inbreuk op het Assistentiehondendecreet.

Er zijn drie opties om het Assistentiehondendecreet te wijzigen overeenkomstig de nieuwe GAS-wet:

1) GAS- en strafrechtelijke sanctionering

De mogelijkheid om overtredingen op het Assistentiehondendecreet zowel strafrechtelijk als via GAS-boetes te bestraffen, kan enkel door de wijziging van voormeld artikel 3 van de nieuwe GAS-wet. Er dient dan alsnog een uitzondering voor het Assistentiehondendecreet te worden opgenomen. Dit vraagt echter een ingreep in de federale wetgeving. Vlaanderen heeft hiertoe geen bevoegdheid.

---

² B.S. 1 juli 2013

2) Enkel GAS-reglementering

Een volgende optie zou zijn om inbreuken op het Assistentiehondendecreet niet langer strafrechtelijk, maar enkel via GAS-reglementeringen te laten vervolgen. De strafsancties moeten dan opgeheven worden in het Assistentiehondendecreet.

In deze piste wordt de bestraffing van inbreuken en de reglementering daarrond integraal een lokale bevoegdheid. Uit een steekproef blijkt echter dat tot op vandaag slechts weinig gemeenten een GAS-regeling m.b.t. de toegang voor assistentiehonden hebben uitgewerkt (zie ook verder in het advies van de VVSG). Deze optie lijkt dan ook te kunnen leiden tot een de facto straffeloosheid.

Bovendien zou in dit scenario een welbepaalde vorm van discriminatie, met name het weigeren van toegang van een assistentiehond, door de uitvoerende macht bestraft worden, terwijl bij alle andere vormen van discriminatie de rechterlijke macht optreedt overeenkomstig het Gelijkekansendecreet, hetgeen de coherentie op niveau van bescherming niet ten goede komt.

3) Strafrechtelijke sanctionering

Een derde piste is om de strafrechtelijke vervolging bij inbreuken op het Assistentiehondendecreet te behouden. Bestrafing via GAS-regelingen blijft dan – in lijn met de nieuwe GAS-wetgeving – onmogelijk.

Deze derde piste, met behoud van strafrechtelijke vervolging en een kleine ingreep op het Assistentiehondendecreet, volgt het sterkst de geest van de wijziging van 2013 van het Assistentiehondendecreet en van het Gelijkekansendecreet, waarbij elke vorm van discriminatie via de rechterlijke macht aangepakt wordt.

Daarnaast is ook de VVSG van mening dat deze piste het meest geschikt is. In haar advies dd. 18 november 2016 stelt zij het volgende:

"Uw vraag werd besproken op de VVSG-collegagroep sanctionerend ambtenaren gemeentelijke administratieve sancties van donderdag 17 november 2016. Daarop waren 80% van de Vlaamse gemeenten die werken met gemeentelijke administratieve sancties vertegenwoordigd (35 sanctionerend ambtenaren die bevoegd zijn voor 218 Vlaamse gemeenten, inclusief de centrumsteden). De sanctionerend ambtenaren besloten unaniem om piste 3 uit uw voorstel te volgen (enkel strafrechtelijke sanctionering). Hoewel we de filosofie en het nut van dit Decreet erkennen, wordt het instrument van de gemeentelijke administratieve sancties niet nuttig geacht om inbreuken op dit Decreet te sanctioneren. Geen enkele van de vertegenwoordigde gemeenten gaf aan dat reeds een verwijzing naar dit Decreet in de politieverordening opgenomen werd. Bovendien gaf geen enkele sanctionerend ambtenaar aan hiervoor in het verleden reeds een administratieve geldboete opgelegd te hebben. De sanctionerend ambtenaren zijn geen voorstander om dergelijke sanctionering in de toekomst met een gemeentelijke administratieve sanctie te voorzien en vragen om de verwijzing naar de wetgeving gemeentelijke administratieve sancties uit het Decreet te verwijderen. Het vervolgings- en sanctioneringsbeleid moet bij de parketten blijven. Alvorens een gemeentelijke administratieve sanctie voorzien kan worden, dient een bepaalde inbreuk onder de notie "openbare overlast" gecategoriseerd te worden. De relatie tussen de notie "openbare overlast" en dit Decreet is in dit geval niet duidelijk voor de sanctionerend ambtenaren. Er kan tot slot nog verwezen worden naar de mogelijkheid om dergelijke inbreuken te bestraffen op

basis van het Decreet van 10 juli 2008 houdende een kader voor het Vlaamse gelijkheids- en gelijkebehandelingsbeleid, waaraan ook een luik "toegankelijkheid" verbonden is."

In principe dient er in deze piste niets gewijzigd te worden aan het Assistentiehondendecreet. Echter, de verwijzing naar de mogelijkheid voor de gemeenten om een GAS-regeling uit te werken in artikel 5, tweede lid, kan de schijn wekken dat een GAS-regeling nog steeds mogelijk is bij de weigering van personen met een assistentiehond. Het voorliggende voorontwerp van decreet wenst dan ook artikel 5, tweede lid van het Assistentiehondendecreet op te heffen, omwille van de samenhang van het toepasselijke recht en de rechtszekerheid.

2. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

Voorliggend voorontwerp tot wijziging van het Assistentiehondendecreet is louter van juridisch-technische aard en heeft op zich derhalve geen impact op de begroting.

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 16 januari 2017.

Het gemotiveerd begrotingsakkoord moet niet ingewonnen worden.

3. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

Voorliggend voorontwerp tot wijziging van het Assistentiehondendecreet is louter van juridisch-technische aard en heeft op zich derhalve geen impact op de lokale besturen.

4. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Voorliggend voorontwerp tot wijziging van het Assistentiehondendecreet is louter van juridisch-technische aard en heeft op zich derhalve geen impact op het personeelsbestand en de personeelsbudgetten.

5. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

1 Het bijgaande voorontwerp van decreet werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2016/503 van 4 januari 2017.

2.Het voorontwerp van decreet is, gelet op zijn scope en beperkte inhoudelijk impact, niet van die aard om de opstelling van een RIA-rapport te behoeven.

6. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande voorontwerp van decreet tot wijziging van artikel 5 van het decreet van 20 maart 2009 houdende de toegankelijkheid van publieke plaatsen voor personen met een assistentiehond en aan de bijhorende memorie van toelichting;
2. de Vlaamse minister, bevoegd voor Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, te gelasten over voornoemd voorontwerp van decreet, het advies in te winnen van de Raad van State., met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen, met toepassing van artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding,

Liesbeth HOMANS

Bijlagen:

- het principieel goed te keuren voorontwerp van decreet
- het advies van de Inspectie van Financiën